

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Enchiridion Sev Manuale Episcoporum Pro Decretis in
Visitatione, & Synodo, de quacumque re condendis.**

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1650

Monialium clausura.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9534

- cui lineus pannus nigri coloris, ligneis tabelis affixus, instar fenestree, quae aperiri possit, cum erit colloquendum, apponatur. *ibid.*
- 16 Lamina sit perforata exiguis foraminibus, & in ea fieri potest quadrata fenestellula, cuius clavis sit apud Praefectam, neque aperienda erit, nisi Episcopo, vel Superioribus Ordinibus, aut parentibus, & sanguine coniunctis Monialium, aut Notario instrumentum confecturo, vel concionatori. *ibid.*
 - 17 Clavis ostii exterioris colloquutorii committatur confessario, vel pio viro, qui noctu, & certis diebus inuigilent, ne colloquutioni sit aditus. Prou. 6.
 - 18 Dormitionis locus sit vnus, clauē noctu apud Praefectam retenta. Prou. 1. & 4.
 - 19 Duo alia monasterii loca sint communia pro vestibus Monialium, & pro labore manuum. Prou. 4.
 - 20 Caminus priuatis cellis ne permittatur, & vbi est, obstruatur. *ibid.*
 - 21 Horti in angustiores fines concludantur. *ibid.*
 - 22 Ea sit clausura monasterii, vt Monialibus ab externorum hominum aspectu, & auditu liberis securē per monasterium ambulare liceat. Prou. 1.
 - 23 Aedes proximae ne locentur famosis mulieribus. *ibid.*
 - 24 Neque in ea loca migrent Regulares viri, neue areas Monialibus proximas emant, vnde Monialium aspectus fieri possit. *ibid.*
 - 25 Quae sunt extra moenia vrbis, si ita videbitur expedire, trasferantur intra urbem. Trid. sess. 25. cap. 5. de Regular. V. Monialium cura spiritualis. nu. 21. 26. Visitatio Episcopi num. 27.

Monialium Ecclesie.

- 1 NE detur ostium, per quod ex monasterio sit aditus ad exteriorē Ecclesiam. Greg. XIII. Ann. 1573.
- 2 Sanctissimum Sacramentum in publica tantum earum Ecclesia teneatur. Trid. sess. 25. cap. 10.
- 3 Ante illud luceat lampas in Ecclesia interiori & altera in exteriori, quando fores patent. Prou. 1.
- 4 Fenestra, qua sanctissimae Eucharistiae

elevatio prospicitur, altius ne pateat cubitis duobus, & vnciis duodecim; late vero vt Altaris altitudo. Prou. 4.

- 5 Ea perpetuo panno lineo tecta sit, qui tantummodo amoueat, quando eleuatur Sacramentum, neq; sacerdos ex altari videre possit Moniales. Prou. 1.
- 6 Fenestella pro comunione Monialium ita alta sit, vt Sacerdos commodē ministret stans, non genuflexus. Prou. 4.
- 7 Eiusdem clavis perpetuo sit apud confessarium. Congr. Episcop. 12. Ianuar. 1694.
- 8 Pro Sacris Reliquiis fenestella construatur in pariete exteriori cum tribus clauibus, vna penes Episcopum, altera apud confessarium, tertia apud Praefectam. Prou. 4.
- 9 Organum ne constituatur, nisi locus, in quo apte locetur, superioris iudicio ante probetur. Prouinc. 1.
- 10 Prohibentur alia instrumenta musica praeter harpicordium, quod addiscendam organi artem adhibetur. *ibid.*
- 11 Praeter Misaam nihil ab aliis canatur. *ibid.*
- 12 Ne permittatur in Ecclesiis Monialium cantus simplex, vel figuratus a personis saecularibus, Cong. Episc. Anno 1593.
- 13 Si viget consuetudo sepeliendi Moniales in Ecclesia exteriori, permittatur. ead. 20. Septemb. 1594.
- 14 In sepultura Monialium, quae clausuram est, ne sepeliantur extranei. ead. 1. Martii 1585.
- 15 Ne instituat ibi Confraternitas laicorum. eadem 6. Nouemb. 1595. V. Oratio publica. num. 13.

Monialium clausura.

- 1 CLAUSURA perpetua decernitur à Pio V. Anno 1566.
- 2 Votum clausurae venit sub voto obedientiae. Congr. Episc. 19. April. 1619.
- 3 Episcopi procurent clausuram sanctimonialium: inobedientes, & contradictores, compefcant per censuras, & poenas. Trideut. sess. 25. cap. 5.
- 4 Nemini sanctimonialium post professionem liceat exire, etiam ad breue tempus, quocumque praetextu, nisi ex

- si ex aliqua legitima causa ab Episcopo approbanda. *ibid.*
- 5 Pœna egredientibus est excommunicatio; reseruata Papæ. Pius V. Anno 1569.
- 6 Excipitur causa incendij, lepræ, epidimix, de consensu Episcopi; & in scriptis approbata, & ad tempus. *ibid.*
- 7 Epidimix nomine intelligitur quicumque morbus popularis contagiosus. Congr. Episc. 8. Nouembr. 1594.
- 8 Etiam si Regularibus sint subiectæ, debet Episcopus approbare causam. Pius V. *loco citato*, & DD. apud Barbos. *alleg.* 102. num. 28.
- 9 Concedentes licentiam exeundi sine causa, committentes, recipientes subiiciuntur prædictæ pœnæ cum priuatione dignitatis, officiorum, inhabilitate, & alijs. Pius V. *ibid.*
- 10 Tectum monasterij est pars eiusdem, Bon. *de claus. Monial. quest. 1. punct. 1. n. 3.*
- 11 Non possunt egredi ianuam monasterij ad claudendam vltiorem ianuam, quæ patet exteris. Greg. XIII. Anno 1573.
- 12 Neque exeant ad consecrationem. Congr. Episc. 9. Octobr. 1584.
- 13 Nouitijs non detur licentia exeundi ad visitandos parentes. ead. 1. Sept. 1617.
- 14 Neque transferri possunt Moniales pro instructione noui Monasterij, inconsulta sede Apostolica. eadem 27. May 1603. & decusum referunt DD. apud Barbos. *loco citato* num. 25.
- 15 Si concedatur translatio, fiat in auro. decusum refertur. *ibid.* num. 26.
- 16 A viris granibus; & cognatione propinquis. Prou. 5.
- 17 Si diuertant aliò, tam in exitu, quam in reddito 20. circiter milliaribus, ad sacram Imaginem vel ad consanguineos non violant clausuram. Sanchez. *de op. mor. tom. 2. l. 6. capit. 16. num. 61.*
- 18 Neque conuersæ possunt exire ad ornandum Altare in Ecclesia exteriori. Congr. Episc. 27. Octobr. 1592.
- 19 Possunt hæc pro quæstu egredi, ætatis saltem 40. annorum, non pulchræ; neque pernoctent foris. eadem 14. Apr. 1615.
- 20 Item conceditur Monialibus Conuettitis si egeant, & cum iisdem conditionibus. eadem *ibid.*
- 21 Neque plures, quam octo, destinentur ad quæstum. eadem 15. Sept. 1503. & Anno 1573. apud Zechum *de Repub. tit. de reg. c. 3. num. 15. vers. 9.*
- 22 Si deinde non egant, cessent à quæstu. eadem 14. Apr. 1615.
- 23 Incorrigibiles eici non possunt, neque transferri, inconsulta sede Apostolica. eadem 27. May 1603.
- 24 Fugitiuæ reuocentur, & Episcopi iudicio inter Conuettitas reponantur, imposita debita pœnitentia. Prou. 1.
- 25 In causis criminalibus ne educantur è monasterio, neque ad breue tempus, in aliud monasterium, *ibid.*
- 26 E contra nemini liceat ingredi septa Monasterij Monialium sine Episcopi, vel superioris licentia in scriptis obtenta, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda. Trid. *loco citato.*
- 27 Non est tamen absolutio reseruata Papæ. *ibid.* neque in Bulla Gregorij XIII. de cuius mente controuersia est inter Doctores; & ijs assentior, qui negant eum reseruasse simplicem ingressum, sine licentia, summo Pontifici.
- 28 Fiat in scriptis licentia vt supra nisi ingrediatur vna cum Episc. Prou. 6. vel nisi periculum sit in mora; tunc enim ore tenus dari potest, imò, & absque licentia ingressus licet. Bonac. *q. 4. punct. 3. num. 1. V. Licentia nu. 8. 9.*
- 29 Vicelegatus non potest ingredi sine licentia Episcopi. Congreg. Episcop. 9. Martij 1604.
- 30 Magistratus, & Deputati ad curam Monialium non debent ingredi cum Episcopo, nisi hic eos elegerit. eadem 1. Martij 1585.
- 31 Pueri, & puellæ cuiusuis minimæ ætatis non possunt admitti intra septa Monialium. eadem 12. Februar. 1585.
- 32 Vbi viget consuetudo introducendi puellas habitum ibi suscepturas, vt per biduum, aut triduum sint ibidem, tolleretur. eadem 12. Junij 1594.
- 33 Neque possunt admitti consanguinæ ad visitandas ægrotas, etiam in casu mortis. Decusum refert Rodriq. *tom. 1. quest. 64. num. 11.*
- 34 Dari debet licentia in casibus tantum necessarijs. Trid. *loco cit.*
- 35 Statuit Episcopus, quæ opera in monasterijs ingressu virorum necessarium requi-

- requirant. Prou. 1.
- 36 Nulla de causa pernoctare possit quispam in Monasterio, proposita pœna excommunicationis latæ sententiæ. *ibidem.*
- 37 Confessarius non potest ingredi ad aspergendum domum in Sabbato Sæcto, neque alio die. Congr. Episc. 4. *Sept. 1556.*
- 38 Neque ut comitetur medicos, aut operarios. eadem 13. *Sept. 1583.*
- 39 Neque ut audiant confessiones illius infirmæ, quæ potest accedere ad sedem confessionalem. eadem *ibid.*
- 40 Neque item prætextu sepeliendæ Monialis, aut officium funerale peragendi. eadem *ibidem.*
- 41 Neque ite processions causa. Prou. 5.
- 42 In casibus, quibus confessarius eget socio, non est necessaria licentia pro eo expressa. Sanchez *supra lib. 6. cap. 16. num. 47.*
- 43 Administrata extrema vnctione relinquuntur alia Monialibus ad benè moriendum, & exeat confessarius. Congr. Episc. 13. *Septemb. 1583.*
- 44 Neque confessarius diuagetur ad aliã partem monasterii, nec etiam occasione visitandi alias infirmas. eadem *ibid.*
- 45 Chirurghi possunt ingredi in casu necessitatis, etiam post signum vespertinum salutationis Angelicæ. eadem 1593.
- 46 Quibus cura est Monialium, non possunt ingredi, nisi casibus necessariis, cum paucis sermonibus, ac religiosis viris. Gregor. XII. *Anno 1582.*
- 47 Sub pœna, Episcopis prima vice interdicti ab ingressu Ecclesiæ, tum à munere Pontificali; tum excommunicationis ipso facto, non reseruata. eadem *ibid.*
- 48 Alii autem, excommunicationis, & aliis pœnis idem *Anno 1575.* & est reseruata absolutio. *V. Absolutio. num. 15.*
- 49 Episcopus non potest ingredi in monasterium non sibi subditum, extra visitationem clausuræ, sine licentia superioris Monialium. DD. apud Barbof. *alleg. 102. num. 42.*
- 50 Moniales præsumentes admittere alienos sine licentia, vel causa, ut supra, subiiciuntur pœnis excommunicationis reseruata, & aliis Greg. *ubi sup. 1575.*
- 51 Præterea tribus mensibus carceri mancipetur ea, quæ introduxerit marrem, vel fœminam sine licentia, & singulis sextis feriis panis, & aqua tantum illi dentur, & ad annum velo priuetur. Prou. 6.
- 52 Eandem pœnam luent, quæ rotæ, & ianuæ præficiuntur. Præfecta, & quauis alia consenserit. *ibid.*
- 53 Præfecta subiacet prædictis pœnis, si non impiederit. Bonac. *de claus. mon. quest. 4. pun. 6. num. 16.*
- 54 Licentiæ Papales reuocatae sunt postremo à Paulo V. ingrediendi monasteria, conuersandi, & cibum summandi sub pœna excommunicationis reseruata Papæ.
- 55 Licentiæ in posterum sint nullæ, si non accedit consensus Monialium capitulariter per secreta suffragia. Vrban. VIII. 27. *Octobris 1624.* apud Bonac. *de claus. quest. 4. pun. 5. num. 8.*
- 56 Visitare potest Episcopus clausuram non sibi subditarum sine assistentia superiorum monasterii. Congr. Episc. 25. *Iunij 1596.*
- 57 Etiam si numquam alias visitata fuerit. eadem 24. *Nov. 1617.*
- 58 Etiam si alieno Episcopo sit subiectum monasterium, eo modo, quo Regularibus. Decisum refert. Barbof. *alleg. 102. num. 6.*
- 59 Et toties quoties expedire iudicauerit. Decisum referunt DD. apud Barbof. *ibid. num. 5. & 7.*
- 60 Et interrogate Moniales Regularibus subiectas de pertinentibus ad clausuram Congr. Episc. 25. *Febr. 1583.*
- 61 Et ideo Monasterium ingredi. Decisum. 28. *Aprilis 1584.* refert Barbof. *alleg. citata. num. 8.*
- 62 Neque permittat Episcopus deputari à ciuitatibus aliquos, qui comitentur visitatores Monialium Regularibus etiam subiectarum. Congr. Episc. 22. *Ianuarij. 1616.*
- 63 Potest Episcopus punire Regulares delinquentes circa clausuram. Greg. XV. *Anno 1622.*
- 64 Recusantibus visitari quoad clausuram, possunt ostia frangi ab Episcopo. Fu-

- Fuscus de *visit. lib. 2. cap. 19. ubi plura.*
- 65 Possunt excommunicari, tamquam impediētes iurisdictionem Episcopi: imo excommunicantur in Bulla Cœnæ *ibid. num. 15.*
- 66 Inuocari potest brachium sæculare; quod si negligat, excōmunicari potest. *ca. 2. de maledicis & ca. 1. de offic. Ordin.*
- 67 Excusatur à mortali ingrediens ad duos pedes, & statim regrediens. *Graff. de cas. reseru. cap. 5. num. 45. V. Casus reseruati. num. 3. Monialium receptio. num. 26. 34. Monialium educatio actiua num. 9. 14.*

ADDITIO.

- 1 Licētia ingrediendi Monasteria Monialium Regularibus subiectarum danda est ab Episcopo, & superiore Regularium Monasterij. *Congr. Conc. 13. Nouemb. 1610. facto verbo cum sanctissimo, & Cong. Episc. 26. August. 1594. & 21. Febr. 1617.*
- 2 Idem in Diœcesi seruetur, deputato aliquo, qui pro Episcopo agat. *ead. 21. Febr. 1617.*
- 3 Episcopus, seu Vicarius primo loco subscribat: in Diœcesi superior Regularis primo loco. *ibid.*
- 4 Exceptis repentinis casibus, in quibus alterius subscriptio sufficit. *ibid.*
- 5 Edicta vero de accessu ad Moniales subscribēda sūt ab Episcopo tantū. *ibid.*
- 6 Vbi vero est consuetudo, quod à superioribus Regularibus nō petatur licentia, seruetur. *Congr. Conc. 21. Maij. 1630.*
- 7 Licentia est necessaria in scriptis, alioquin excommunicatio incurritur. *Barbos. de iure Eccl. l. 1. c. 44. n. 112.*
- 8 Excepto casu repentino. *ibid. n. 114.*
- 9 Renouentur licentiæ Medicorum, chirurgorum, & operariorum quolibet trimestri. *Congr. Episc. 28. Mart. 1588.*
- 10 Ad conficiendum panem nullus ingrediatur: canes omnes, seu catelli in Monasterio non admittantur. *Clem. VIII. apud Moscon. de maiest. milit. Eccl. l. 1. p. 4. cap. 4.*
- 11 Fratres minores nō possūt eligi ab Episcopo pro socijs, vt simul ingrediatur Monasterium Monialium. *DD. cū Barbos. loco cit. n. 109. quia in eorum regula summi Pont. licentia requiritur.*

Monialium collocutio cum exteris.

- 1 **E**dictum Episcopi contra colloquētes cum Monialibus sub pœna excommunicationis comprehendit etiā eos, qui aduent Monasteria Monialium non subiecta Episcopo existentia in sua Diœcesi, si fiat mentio etiam de exemptis. *DD. apud Barbos. alleg. 192. numer. 74. 75. V. Excommunicatio. num. 36.*
- 2 Licentia alloquendi Moniales Regularibus subiectas debent dari ab Ordinario, & superiore Monialium simul Congr. Episc. 15. Febr. 1595. nisi obster contraria consuetudo.
- 3 Seruetur consuetudo, si est quod detur licentia ab Episcopo, & superiore Monialium exemptarum. *Decisum retert Quar. V. Monast. Monial. à Congr. Concily.*
- 4 Non permittatur accessus ad Moniales sub pretextu docendi sonum cymbalorum, aut alterius instrumenti, aut musicam, cantumue, ad crates. *Congr. Episc. 13. Sept. 1583.*
- 5 Clericus frequentans monasteria Monialium, si monitus ab Episcopo non desistat, est suspendendus. *cap. Monasteria, de vita & hon. cler.*
- 6 Potest etiam excommunicari *cap. vt clericorum. ibid.*
- 7 Patres, & matres Monialium possunt eas alloqui sine licentia, non tamen in diebus prohibitis. *Congr. Episc. 15. Ianuar. 1616.*
- 8 Item filij Monialium proprias matres. *eadem 15. Martij 1619.*
- 9 Moniales ipsæ ne cum externis loquantur sine licentia superiorum in scriptis. *Prou. 1.*
- 10 Pœna ijs proposita non loquendi cū externis per tres menses, etiam cum propinquis, & singulis sextis ferijs se flagellandi cum Pal. Miserere. *ibid.*
- 11 Abstineant diebus communionis, festiuis, tempore Aduentus, Quadragesimæ, & diuinorum officiorum, nisi ex necessitate. *ibid.*
- 12 Præfecta asseruet omnes licētijs scriptas, quas quisque feret Episcopoque clausuram visitanti, & quoties voluerit eas